

N. 8.

Seſtdecend, 24. Februar (8. März)

1873.

Maſſa par gaddu: Maſſja weſſis 1 rubl., paſtes nauda 60 kap.

Maſſ d i t a j s.

Ceſſchemmes ſinnas. No Rihgas: paſr flohlahm, — Keiſera pa-wehle ſaldatu atlatſchanaſ deht. No Ruſſemmes: daſchadaſ ſinnas. No Pehierburgaſ: paſr gaſdameeġa augſteem weſſeem un paſr jauna farra-deeneſtu. No Smolenſkaſ: paſr ſueega patientem. No Poſi-lijaſ: paſr ceſaiſamu ammatneelu flohlu. No Odeſſaſ: paſr dabegu uſſeni. No Kreewijaſ Waktara puſſeſ: paſr ſchidu wairoſchanoſ.

Mheſemmes ſinnas. No Waſſijaſ: iſmelleſchanaſ beſſeſ jellu deht, — flohla pr. alſeem un — reſiſ notiffumaſ. No Schweizijaſ: paſr biſſaru fuhrġalwibu. No Londonoſ: Anglu tehnineene apmellejuſe bijuſchu Franziijaſ Keiſerenti. No Spanijaſ: nemeera ſinnas. No Portuġaloſ: tur pilniġſ meereſ. No Smirnaſ: paſr nogimmuſchu traſteeri.

Saunalaſſ ſinnas.

Rihgaſ Latweeſchu beedribas peſtee gadda-fwehtli. Nepeemierſ Latwu wallobu.

Peeliffuma. Kain, tur irr Abels, tawſ brachſte? Grandi un ſeedi.

Ceſſchemmes ſinnas.

No Rihgas. Schejenes Waſzu awiſeſ laſ-fam preeziġaſ ſinnas paſr to, zil ahtri jo deenas wairumã eet proteſtantu draudſeſ kauſchu flohlaſ us ſemnehm. Schoreiſ taſſ ſinnas ſtaſſta paſr Iggaunijaſ flohlahm un iſraſhda, ta 1860—1861 gadda Iggaunija bijuſchaſ 217 ſemneelu flohlaſ ar 7679 maſzameem, taſ itgadduſ wairumã gaſjuſchaſ ta, ta 1871—1872 g. jau atraddaſ 451 flohlaſ ar 28,548 maſzameem. Pehdeja gadda bij Iggaunija 52,025 behrni flohlaſ gaddoſ (taſſbi no 7 liſdſ 17 gaddbeem). No ſcheem taſ nu 52 prozenteeſ flohlu apmelle.

— Augſtaſ Kungſ un Keiſerſ 31mã Dezerember 1872 pawehlejiſ, ta no taſhm regimentehm, tur zaur jaunu rekruſchu reſtaſſchanoſſ ſaldatu buſſ paſraſ, wiſſuſ toſſ, taſ liſdſ 1mo Janwar 1873

aſtonuſ gadduſ jau deenejuſchi, us nenofaſſitu laiku atlaſt. No taſhm regimentehm, tur, taſ ſchahdi peeminneſi ſaldati jau atlaſti, tomehr wehl taſſbi irr paſraſ, arri toſſ paſrejoſſ liſdſ 1mo Septbr., taſ irr, kamehr toſſ jaunoſſ ſaldatuſ no reſerwehem peedaliſſ, wehl pee taſhm regimentehm atſtaht un prohti ta, ta liſdſ tam laikam neteel wiſ us neſſinnamu laiku atlaſti tee ſaldati, taſ 1866 gadda nobohti.

No Ruſſemmes. ſchi ſeema muſſ par daſchu gaddu atkal ſawahda! Nemeenada un ſlahju-mota! Par 2 liſdſ 3 nebbleſhm irr ſiltſ, leetaiſch laikſ ar deenawidduſ wehju; te uſ reiſ atkal wehjiſch atmettaſſ rihtoſ jeb ſeemeta waklaroſ, irr ſeema ſlahſt uſ paſri nebbleſhm — liſdſ atkal ſiltaiſ wehjiſch leetu jeb leelu wehtru atneſſ. Wiſſu zauru ſeemu maſ ween ſeemeta wehjiſch puhta. Rihta, wiſſwairak deenas-widduſ wehjiſch waſdija; taſeſt arri ta ſeema taſhda ſilta un leetaina, ta pat jauna gadda naſſi eſſoht redſejuſchi ſibbenauſ mettam un diſrejuſchi pehrkonu duzzinam. Naw arri briſnumſ, ta pat par ſeemas-fwehtleem 6 grahdeſ ſiltſ, miſhliġſ, lehnſ leetuſ laikſ rohdijaſ, taſſdu pat wezzi ne-atminnaſ redſejuſchi. Eſ paſſ ar ſawu aſſi eſinu redſejiſ taſhda muſſchaſ daſreſã 10ã Janwaru puſſeſ ſeedam, prohti taſhdaſ, taſ pawaffara mehdſ ſeedeſt, ta: Sneega ſwaumiſchuſ (Schneglbãchen) (*galanthus nivalis*) tu hſtoſch ja uku-miſkuſ (*Tauſendſchãchen*) (*bellis perennis*) un laġſdaſhm pumpuſuſ, taſ driſj baſſu iſpaukuſchi, taſ nebuhtu ſaiſ 13. Janwaru iſſrittſi. 1. Februaru ſaſritta taſſu laſhta ſueega ta, ta 6 deenas

bija tobbscha brauffchana ar sammanahm, kahda wehl nehbija scho seemu redseta, bet — të wehisch atmetahs attal us launaga puffi un — sneegs, kà jauns un bailigs buhdams, ahtri ahtri pasudda tà ka attal pawaffaras laits. 10. Februari plohsstahs leela wehtra. — Tais waffaròs no 6. us 7. Februari un no 7. us 8. Februari bija redsamas seemekablahfmas. — Nowembera mehnescha gallà pasudda R. pagastà 23 gaddus wezs putts. Pehz jauna gadda atradda to kahda labbidas schuchni us fehrumu itt augstu gullam un — nobst ar pabrgreesta ribliti. Newarr wis sinnabt ladeht nelaimigais buhs sewim gallu padarrijees. — Us Stobdas puffi, Kursemmes dalkà, nomirra paschà gadda gallà tohti wezs zilweks, kahds gan ohtris Kursemmè ne-atraddisees, prohti tai leela wezzumà no 107 gaddeem; bet wehl bija stiprs un mudris, kas sawà muhscha laika neubt nau us flimmibas gultu gullejis. 4 deenas preefsch sawas mirschanas tik fuhdsejees ar flittu firdi un — tà tad weegli nahwes meegà eemidsis. — Leepajas Wahzu awises „Libausche Zeitung“ uffahla schogadd' sawu 50to gadda gahjumu, prohti sawas selta kahsas un isnah 4 reis par neddetu un maffa taggad weenu rubuli masaf, kà pehrn, prohti par pastu peefuhnta, til 4 rubulus par gaddu. Winnas drikketajs un apgahdatajs irr Gottl. D. Meijer k. Leepaja. Urr wehl ohtra Wahzu lappina taggad Leepaja tohp drikketa Niemann k. speestawà ar to wirkrastu: „Tages-Anzeiger für Libau und Umgegend“ un maffa zaur pastu peefuhnta 180 kap. Schluni lappina tohp til issluddinaschanas speestas. — Kà Leepajas Wahzu awises raksta, tad pehrn 1872trà gadda irr Leepajas ohstà ar prezzehm eebraufsch: 367 andeles fuggi un isbraufsch: 354 prettschu fuggi. Bes scheem leelem fuggem irr 11 masakas laiwinas ar 443 lastehm prettschu eebraufschas un isbraufschas. — Leepajas Latweeschu Luttera draudse irr pehrn 1872 gadda dsimmusch: 247 behrni un eestwehtiti 89 jaunelli. Laulati irr 80 pahri un mirruschi 190 zilweki. No scheem mirruscheem irr 3 sehni ohstà nosliffusch, 1 zilweks no sudmallu rittena famalts, 1 meitina nopluffufi, 1 wihrs no spihkera behnina kristdams nositees un 2 zilweki irr pee dselles zekka nelaimè krittusch. Basnizà irr pee Deema galda bijusch: 5670 zilweki un us flimmibas gultu irr fw. meelastu bandijusch 52 zilweki. — Preefsch fimts gaddeem, tai 1772trà gadda, irr schi paschà Leepajas Latweeschu draudse, kà basnizas rulli israhda, dsimmusch: 83 behrini, eestwehtiti 58 jaunelli, laulati til 12 pahri un mirruschi 58 zilweki. Irr gan leela storpiba stary schi un ta laika Latweeschu draudses leelumu! —g.

No Wehterburgas. Jau preefsch kahda laika Wahzu un Austreeschu awises daudsinaja, ka us muhsu Keisera dsimtdenu 17tā April Wahzu un

Austreeschu Keiseri us Wehterburgu nahlschoht un attal noitfschoht tahda triju Keiseru fanahlschana kà pehrn Berlinè. Bet pabr to wiffu Wehterburga ne kas nehbja-sinnams. Taggad nu flaidri sinnams tizzis, ka Austrijas Keisers Franzis Josefs us muhsu Keisera dsimtdenu pateesi nahlschoht us Wehterburgu un Austrijas wehstneeks baron v. Langenau schinnis deenas tilka muhsu Keisera un Keiserenes preefsch laits, kur tas muhsu Keiseram sinu de wa pabr sawa waldineeka nodohmu. Keisers Wilhelm turpretti wehl ne kahdu sinu nebj dewis, kahda laika winsch nahlschoht un nu pat schinnis deenas ta sinu nahlfuse, ka winsch Mai mehnescha beigàs us Wehterburgu nahlschoht. Tad nu ta treiju Keiseru fanahlschana, kà schim brihscham israhdahs, nenotils wis.

No Wehterburgas 21mā Febr. sinu: Pabr to jauna karradeenesta buhschana walts padohmei preefschà lirts schahds liffums: Deenesta laiks nolits us 15 gaddeem, no kurreem 6 gaddi jabeen ihstà deenestà un 9 gaddi reserwu-jeb weetneeku pulkòs. Us karrafuggeem deenesta laiks 9 gaddi, no kurreem 7 gaddi ihstà deenestà un 2 gaddi reserwà. Teem, kas uniwersiteitè mahzjufchees, weenu pufsgaddu ar karradeerohfscheem jabeen. Reserwes tiks nemti tillai tahdi, kas 36 un masaf gaddus wezzi.

No Smolenkas, 9tā Februar raksta tà: Jau pa daschahm deenahm të plohsahs stipra wehtra ar sneega puttemem. Wiffi dselzetta brauceeni pa wehlu atnah, daschi lihds 12 stundas nokawejahs. Linni un labbiba weenadi teef westi us ahsemnehm. Saroflawas gubernijà attal 14tā Janwar plohsstufehs bahrga aula ar pehrsonu. Landis, tahdu dabbas-brihnumu schinni gadda laika agrat nefad nepeedfihwojusch, fah 1 attal daudsinah, ka laikam drihs buhschoht pastara deena flah.

No Podolijas. Kamenez-Podolsti pilssehtà 1864 gadda beedriba zelta preefsch bahriau aplohfschanas un apgahdaschanas. — Schi beedriba certafijuse ammatneeku slohlu preefsch 30 slohleneem un preefsch 20 slohleneem, kur meitenehm mahza rohku darbu; bet preefsch schi labba darba beedrihai truhst naudas; tapehz wiina pa wiffu Kreewiju isschtiijuse usajzinaschanas rakstu, lai wiinaai peepalihpjetu. — Kas wiinaai dahwanas peefuhntu, lai eewehro schahdu adressi: въ Соевъмь Иоанна-Предтерьерскаго Братства, въ г. Каменецъ-Подольскомъ.

No Odessas pilssehtas, pee Melnàhs juhras, Kreem'semme, turrenes awises raksta, ka tur effoh uhdens tohti sadahrdsinahs zaur uhdens peeweddejeem; jo 21. Janwar par muzzu uhdena maffajusch 3 rubl. fudr. Uhdena truhlums gan tur ne-effoh; bet tee wirrini, kas pilssehtà attas ihrejusch, to uhdent sadahrdsinajusch. —g.

No Kreewijas Wakkara puffes gubernijahm. Mums jau brihnumus deesgan leela, kad

taggad schè Mithgà schihdi tà wairojahs, ka mums winnu jau pah dauts; bet ta til masa leeta prett to leelu pullu, kas winnu irr peeminnetàs guberni-jàs. Bet ka winni ihsti zittahm tautahm irr par nastu, tas nahf no ta, ka winni semmes-darbu nau mah-zijufchees un tadeht no ta behg un dsennahs til us andeli un schahdu tahdu schakareschanu ween. Gan daschàs weetas winneem kolonijas eetaistat un semme eerahdita, bet tas darbs winneem arween palizzis reebigs un wiani sawa semmi isrentejufchi zitteem. Tadeht nu angsta waldischana effoht ap-nehmufehs, peeminnetàs guberni-jàs preefsch schihdu bhrneem eetaistat tahdas skoblas, tur teem semmes-darbu mahzihb un zerre, ka schihdi, tad to darbu gruntigi buhs eemahzijufchees, wairs to nesmahdehs un nahfamas pa-andes sinnahs ar gohdu un bes leelahm ruhpehm sawu pabrittku pelniht. Lai Deewa dohd, ka schi sinna buhtu pateesiga un ka schihdi us preefschu atmetu tahs leelas dohmas, kas wehl dautseem no winneem azzis un prahtu apstulbo, proht tahs: winni ween no Deewa effoht par fungeem zelti uu tad nu tas laifs pahreeschoht, tur teem nabbadfiba jazeesch sawu tehnu grehtu deht, tad winni attal buhschoht tee lungi un zittas tautas winnu kalpi. Prahtin, nahz mahjà!

Uhrsemmes sinnas.

No Wahzijas. Prubschòs Lassers faslim-mis, tadeht ta ismetleschana effoht gandrihs apstahjufehs. Bet turpretti Salschu walte arr tahds Lassers gaddijees, kam wahds Erdmansdorf un tas arr nemmotees peerahdih blehdibas, kas notiffufchas ar dsel'zefteem. Schahs blehdibas mehsoht notiff us schahdu wihst: Ministeris, kam ta warra pahz zekku buhweschanu rohta, isdohdohht brikwibu zekkus buhweht tahdeem zilweeem, kam us to eespehia nau un to darroht tahds ministeris gan labbi sin-nadams, bet newarredams pretti stahweht tahm bag-gatahm dahwanahm, to tahds winnam peenefs. Tas, kas to attaufschanu dabhujis, dsel'zefku buhweht, pats neta nedarroht, bet scho teefibu par labbu nauduh pahrdohdohht attal zittam, jo til labbas petnas deht ween winsch schahdu attaufschanu metlejis un zitti attal darroht tapat. Zitti attal aprehfinoht tahs isdohschanas labbi dahrgi un aishildinoht ar to, ka schur un tur wajagohht to ismahfahht, to reh-finà newarroht list un t. pr. Wehl zitti dibbina-jufchi liths ar dsel'zefteem zittas buhwes un ban-kas, lai weena ohtras trubzibai warretu islibdseht un pehdigi wiffas isnihufchas. Zitti attal teilufchees, ka jau til un til alzijas effoht pahrdohhtas, tur tal ne weena ne-effoht hijufe pahrdohhtu un t. pr. Tadeht nu zeff listumus, kas lai aishfargo, ka us preefschu tà newarr notiff un starp scheem listu-meem irr arri tahds, ka buhs labbi leelu galwo-schanas nauduh nemt no teem, kas uenemmahs dsel'zefku buhweht un to nauduh teem nemaffahht

atpallaf, kamehr zefsch pawiffam gattaws un bruh-kei nodohhts.

Essafe, Miblhausenes pilzsehtà irr lungs, wahrdà Alfons Kuchlin, kas jau wairaf gaddus nerebigs. Schis sawa leela mahjà fa-ajinajis kahds 30 moi 40 affus, to leef ismahzihht daschadàs sinna-schana un rohtas-darbòs. Jau daschi tè irr ismah-ziti par ehgelneeseem un flaweeru stimmetajeem un zitti attal par brangeem furwju pinnejeem un zitta-deem ammatneeseem us mahjahm attaisht. Win-neem driffe grammatas un nobtes ar tahdeem raf-steem, kas stahw angsta' us ta papihra un allee ar pirhtu galleem aptaustidami tohs laffa.

Wehl no Wahzsemmes. Is Lichtensteines sinno no 15ta Febr. tà: Schodeen tè gaddijahs rets notiffums. Kahds laulatu draugu pahris, Kristian Friedrich un Emilie Wilhelmine Lange fwinneja sawu 75tu kahsu-deenu. Wihrs irr wehs 103 un feewa 98 gaddus. Abbi wehl ittin spingti un weffeli.

No Schweizijas. Schweizijas waldischana, tà rahdahs, negribb un negribb zepuri nonemt preefsch pahwesta listuma un fazzihht: lai noteef, tà swehtais tehws grihb. Biskapi, kam pahwests mohzefku froht peefoblijis, wiffa spehta turrahs waldischa-nas listumeem pretti, pawehl preefereem un schee at-tal pasluddina draudsehm, ka Kristus weetneefs ef-foht un effoht nemaldigs un ka tadeht winna pa-wehleschanas tà pascha Deewa pawehleschanas ja-peenemm un japaklausa. Bet waldischana reds, ka ar to ohtra jo spehziga waldischana eetaifahs win-nai blattam un tadeht tohs spehzigohs pahrgalwi-gohs biskapus attaisch no ammata. Us pahwesta pawehleschana scheem, kaut no ammata nozelteem, tomehr ar pawehleschanahm ir no tahlenes peenah-kahs sawas awis gannihht, to tee tad tà eespehdami arri darra. Zaur to izzefahs nemeeri un kidas pawallstneeku starpà un waldischana, kas sohvenu welti neneffa, peenahkabs sohdiht kas sohdamu un schehloht kas schehlojami. Soloturmes kantone heb gubernija preefteri prett waldischana jau til spihbtigi paliffufchi, ka tee waldischanas pawehlei pretti at-teilufchi, ka winni waldischanas padohmu par nelo-ne-ussfattoht un basnizas darrifchanas til ween sawa biskapa Eugenius balst klauffschohht, — kaut arri waldischana scho biskapu no ammata attahdinajufe. Schahdu prettibu waldischana usfatta par dumpi un par waldischanas neewaschana un apmeeschana, kas arri pawallstneekus weeni prett ohtru rihda un meeru jauz. Tadeht waldischana noipredufe war-rai ar warru pretti turretees un isrihtojufe kerra-pulfus us kahjahm, kas lai wajadfiga brikdi sawu darbu warretu strahdabt.

No Londones raffta 9ta (21mà) Februar tà: Rehnineene Wiktorja walfar ap pulst. 10 no Wind-sora pilz aishranza us Scheelskurst, keiseem E-igeniu apmelleht un noschloht. Est to tur bij

aishraufuse, winna bewahs us kattolisku Marias basnizu, tur tas fahrts ar ta zitreiseja Franzijas keisera libki stahw. Keisereene un prinzeffe Beatrilke nolikka kamelias pukes us fahrta un liffahs buht behdigas. Keisereene apnehmusehs basnizat blaffam ihpafchu libka-kambari bubweht preefsch keisera, un kehnineei tas nodohms labbi patizzis. Behzal gahjuschas prinzi Lui Napoleonu apmekleht un tad keisereene ar kehnineeni fawâ starpâ kahdu stundu rummajuschas. Utwaddischanahs bijuse sirsniga.

No Spanijas. Spanija schim brihscham ta semme, kurras politika itt ihpafchi wehrâ leekama, jo katris, kas awises laffa, labpraht gribb sinnahht, kâ ar scho walsti paliks, woi ta fawu republiku warrehs ilgi noturreht, jeb drihs tai kahds usmettisees par kehninu. Kâ jau fazzjam, drihs ta leeta tiftu isfchirta, ja laudis paschi buhtu weenprahtigi un weenu ween gribbetu, tas irr: kehnisti woi republiku; bet tē parteju dauds un latra gribb fawadi. Us tahdu wihsst, sinnam, ja-cet spehlotees un kurrat partejai buhs wairaf spehla, ta winnehs. Bet taphez, ka tē to parteju dauds un ka wiffas naw wis til spehzigas, us kulalahm eet, tad zittas ar besdeewigeem un neganteem warras-darbeem zihthas pee fawa mehrla tift; tahs nu samatta wiffas derigas eetaiffichanas, darra warras-darbus pee tahdeem, kas nespeht winneem pretti turretees, un dsent wiffadas negantibas, kas Deewa un waldischanas liffumds aishleegtas un gribb ar to zittus speest, lai winnu prahtam padohdahs. Schinnit laika, kâ sinnam, republikaneeschi paturrejuschchi to wirsroblu un Amerika bijuse ta pirma, kas scho par waldischanu tē apstiprinajuse; bet Ciropas waldischanas wehl kawejotees, Spanijas republiku atsiht un ir patte Franzija, kaut patte republika buhdama, tomeht Spanijas republiku wehl ne-effoht atsinneese un apstiprinajuse. Deews ween arr sin, zil ilgi schi republika warrehs pastahweht, jo wiffas sinnas to ween daudsina, ka Karliski jo deenas wairojotees un wairaf walsts daffas eenemmoht. Waldischanas sinnas gan daudsina, ka tur un tur winnas farraspehls dumpi pahrspehjis un tur un tur jau atkal pilnigs meers, bet tas effoht tiffai tahds eeraddums tã daudsinaht, — taifniba tas nebuht ne-effoht. Paschã galwas pilzsehta Madride dumpineeki zehlschees us kahjahm un ar mohlahm tee tē effoht fawaldami; bet woi ilgi tã isdohschotees, to ne-warroht wis sinnaht. — Tee walgu fakti, kas pehrn kehninu un kehnineeni gribbeja nokaut, taggad effoht isteesati tã, ka weenam ween nahwe nospreesta un tee zitti palaihti us brihwahm kahjahm. Ir scho weenu taggad wairs nenofohdichohht ar nahwi gan tadeht, ka taggad zitta waldischana, gan arri tadeht, ka kehnisch aishcedams luhdsis, lai winna deht neweenu ar nahwi nenofohdohht.

Saunalahs sinnas no Madrides stahsta, ka daschi Karlisku barri Katalonijas aprinkit tiffuschchi fa-

kauti un isklichdinati; Ferraras barram nokauti 30 wihri un pats Ferrara libbs. Tas Karlisku bars, to preesteris Santa Kruz wadda un no kurra weena seewa tikkuse noschauta, teekoht bes mitteschanas dsennahhts. Arri to sinno, ka ne Karlos pats, neds winna brahlis Alfons ne-effoht paschi Spanija. — Atteizees kehnisch Amadeus taggad no Liffabones fawu zekku usnehmis us Itallju, tur tas Turina nomettischotees us dsihwi.

No Portugales raksta, ka nemas ne-effoht teefa, ka tur arr laudis us dumpi fazehlschees un republiku pagehrejuschchi. Wiffã Portugale effoht pilnigs meers, un til tadeht, ka Spanijas dumpineeki rahbijuschchees tuhwu pee winnu rohbeschahm, kahds reserwu pulkus waldischana liffuse rihkoht us kahjahm, kas lai rohbeschas labbati apfargatu.

No Smirnas, Asija. Swehtdeen, tã 28tã Janw. pulkst. 10 waikarã tē nogrimma juh rã kahds trakteeris, kas paschã krasã us stabbeem bij bubwehts. Paschu laif tē eelschã kahds flunstneeks par naudu fawus stikkus rahdija. Trakteera fainneeks nobeevojahs, ka til kahdas 108 biffetes bijuschas pahrohtas, bet zitti laudis, kas arr eelschã bijuschchi, falkoht, ka wiffmasat 200 zilweki tur effoht bijuschchi, ihpafchi nabbagi laudis, daschi Turki un kahdi jauni zilweki, no turrigeem wezzakeem. Ap pulksten 10 dsirdejuschchi fawadu brasschschichanu un pirms 5 minutes pagahjuschas, wiff trakteeris bijis pagallam nogrimmis. Metti zilweki, kas pee durrihm bij, warreja isglahbtees un zitti zaur lohgeem eelchuschchi juh rã un tã glahbuschees. Kuggi arr nodarbojuschchees nelainigohs melledami, bet mas ween warrejuschchi atrast. Gan ar maschinahm dauds libki teek usnemti un tohs flunstneekus atradda winnu mundeerds, bet dauds wehl nemas naw atrasti. Bijis tur pulkã arri weens Angku kapteins, diwi Turku lohpmanni, weens Staleeschu kapteins un tã wehl daschi zitti. — Polizeja taggad aishleeguse laudim eet wehl zittos tapat buhwetds trakteerds un to, kam tas nogrimmuschais trakteeris peederreja, buhs pee atbildeschanas faukt. Tã jau pa laikam irr: zilweki til zaur nelaimi paleel gudrati.

Saunalahs sinnas.

No Berlins, 22tã Febr. (6. Merz). Ismelleeschana pahr Wageneri irr beigta. Waldischana gribb ezelt fawadu usraugu teesu pahr wiffseem walsts dsel'zefteem.

No Parishes, 22. Febr. (6. Merz). Tjehrs pagahjuschã nakti atkal palizzis flims.

Mihgas Latweeschu beedribas peekteegadda-swehtki.

Kã libbs schim, tã arri schogadd' Mihgas Latweeschu beedriba 19. Februari swehtija fawus gadda-swehtkus, us kurreem ne tiffai beedri, bet arri weest no semmehm, ihpafchi daschi dsedataju kohri bija sanahuschchi. Lai gan swehtku swehtischana fahlahs

pulksten Snõs wakkarâ, tad tomehr konzerte, kas 19. Februari pulkst. 2 no dseedataju kohreem tilka turreta, par peederrigu pee swehtkeem eeraugama; tapeh; arri sawu sianu par swehtku fwineschanu fahlfim ar konzerti.

Par konzerti wisapahri runnajoh, jafalka, ka ta klausitajus deesgan eelihgsmoja, tapeh; arri no firds japateizahs wisseem, kas waj nu paschi dseedadami, waj waddidami un riklodami pee konzertes peepalibdsejufchi.

Konzerte fahlahs ar musihki (spehleja fahdu uwer-tiru), tad tilka dseedahs. Spreedumu par scho konzerti farakstih negribbedami, tilkai ihsumâ paslanofim, fahdas dseefmas dseedatas un fahdi kohri dseedajufchi. Dseefmas: 1) Deews Rungs tu warrenais, 2) Es stahw' us augstu kalnu, 3) Maj-dseefma, 4) Kapeh; til tahtu effi? 5) Kas tee tahdi, kas dseedaja, 6) Meerigs prahts. — Ar scho dseefmu beibjabs pirma nodalka; ohtra nodalka, kas arri ar musihki eefahlahs, fahdas dseefmas tilka dseedatas: 1) Tehwu semmes dseefmas flanna, 2) Putniasch, mans wehstneffis, 3) Matihfinsch, 4) Lai dseefmas flann daub; balsu weenibâ, 5) Balta pulke, 6) Lai falko muhsu beedriba.

Dseedataju kohri, kas us konzertes dseedaja, bija:

- 1) Rihgas Latw. beedribas wihreefchu kohris un Rihg. Latw. labdarr. beedribas jaults kohris sem G. Rihgy f. waddischanas.
- 2) Rihg. Martin draudses jaults kohris sem W. Spohra f. waddischanas.
- 3) Rihg. Lehgerlauta jaults kohris sem S. Masohna f. waddischanas.
- 4) Rihgas ".*" wihreefchu kohris sem A. Berndta f. waddischanas.
- 5) Weetalwas wihreefchu kohris sem S. Kalnina f. waddischanas.
- 6) Miskrautles jaults kohris sem P. Baldawa f. waddischanas.

Dseedataju kohrus, kas mums jauku konzerti fagahbajufchi, peeminnejufchi un winneem no firds pateidami, runnasm taggad par paschu swehtku wakkaru. Swehtku swehtischanu, ka jaw fazzijahm, fahlahs pulkst. 8.

Beedribas preekschneeks eefahka swehtkus ar runnu, kurrâ issazzija, us kam sihmejahs 19. Februaris un fahds fwaris schai deenai preeksch wiffas Kreewijas un tapeh; arri preeksch Baltijas. Ohtru runnu turreja I. preekschneeka weetneeks un sawâ runnâ isflaidroja un pahrspreeda preeksch mums Latweescheem eewehrojamas un swarrigas leetas, par kam turpma; plaschakas sinas pasneegsim. Pee gohda mal-tites tilka usdserias weffelibas, kas fahlahs, ka jaw faprotams, ar: "Augsta latme muhsu Augstam Rungam un Keiseram," un peh; tam wiffi dseedaja Keisara dseefmu; tad usdsehra Latw. beedribas gohda beedreem weffelibu un peh; tam gohda weeseem, kas muhsu swehtkus zaur sawu atmahfchanu apzeenaja.

Ka zitteem gaddeem, ta arri schoreis Latwju tautas behli, lai gan tahtumâ dsihwodami, nebija peemirfufchi Latw. beedribas gohda deenu, par telegrafa stihgahm sawu laimas wehleschanu atfuhdami. Atfuhditee telegrammi (telegrafa sinas) bija nahkufchi is Maslawas, Pehterburgas un Tehrpatas.

Maslawas telegrammâ: "Gawiledami par beedribas lohzehtu faweenofchanohs, Maslawas Latweeschi apfweizina Rihgas beedribu dewin-padsmitâ Februari."

Pehterburgas telegrammâ: "Selli, seedi, plauksti un augi arri turpma; Rihgas Latweeschu beedriba, sem sawa karrohga ihstus tautas behlus weenodama us zentigeem wihru darbeem, flawa un gohds tewim un tawai gohda deenai."

Is Tehrpatas diwi telegrammi. Pirmâ: "per aspera ad astra" (zaur gruhumeem pee flawas gaischuma).

Ohtra telegrammâ:

"Rihgas Latweeschu beedribai us 19. Februari. Sekmes melle kohpibâ, weenibâ un weenadibâ!"

Beh schem telegrammeem arri "Pawaffaras beedriba" laimes wehleschanu issazzija Latw. beedribai ar schahdeem wahrdeem:

"Us Subfu gadda swehtkeem eebrohschinas jamees meh; Pawaffaras beedri, laimes wehleschanu peefuhdite. Preeksch ih; laika meh; juhfu nammâ, ka behrniai pee sawas mahtes, sawu dsimschanas deenu swehtijam. Subfu tilkumus eewehrodami effam apnehmufchees, ka behrni mahtei, teem pallat dsihtees. Tadeht wehlejam augstu swehtibu wiffas Subfu darbõs!"

Is Selgawas atbrauzis gohda weefis apfweizinjaja Selgawas Latweeschu wahrda R. Latw. beedribu un usdsehra tai augstu laimi.

Kad weffelibas usdserfchanas bija beigufchahs, tad daschas runnas tilka turretas un runnu starpâ dseedataju kohri jaukas dseefmas usdseedaja, ihpaschi tautas dseefmas klausitaju firdis aisgrahba.

Runnas, fahdas turreja, peeminnoht, jafalka, ka runnaja gan mihkus, gan swarrigus wahrbus (gan arri daschu leeku wahrdu), tapeh; arri no katras runnas schê lo ussimefim, lai daschs eewehrojams wahrds arri tahtat tiltu sinams. Tajs diwi pirmahs runnas, ka jaw augscham fazzijahm, par tahm wehlat runnasm; taggad tilkai rakstifim par runnasm, fahdas peh; weffelibas usdserfchanas tilka turretas.

Nesinnadami, waj katram lungam, kas runnu turreja, arri pa prahtam, tad wiina wahrdu schê peeminnam, gribbam tilkai runnataju jo eewehrojamos wahrbus ussimeht. Pirmâ runnâ runnaja par dseefmahm, ihpaschi par Latweeschu (tautas) dseefmahm, fahds labbums dseedaschanai un ka Latweescheem ar dseedaschanu gabjis. Bija wahrdi, kas firdi aisgrahba. Ohtra runna sihmejahs us

Latweeschu beedribas augteem un ihpafchi us tam, la Baraffaras beedribas fahlums zehlees is Rihg. Latw. beedribas, un scho beedribu salihdsinaja ar bifehu tehwa, jo no tabs zehlfchahs zittas beedribas, la no bifehu tehwa zittas bittes, jaunns faines iszettahs. Trefcha runna bija labbi pagarra un bedstga. Runnatajs wiffupirms atgahbinaja tohs wahrbus, lo pehrngadd' R. Beesbardis gadda-fwehtlids bija runnatajs: „Latweeschu beedribas dsihwé fazehlfchahs wehtras, pehrtoni spahrdahs un sibbent fibb; bet nebehdasim par bahgeem laifeem, par sihwu pehrtonu. Pehrkons un sibbenti tihra gaisu, jo wairaf pehrtoni, jo augligaks gads gaidams.“ Us scheem wahrdeem atbaisidamees runnatajs fazzija, la wehtras isplohsijuschahs, pehrtoni isspahrdijuschees un tapeh; beedribai flaidris gais. Tad runnaja par stuhra alimeni, fazzidams, la stuhra alimeni nedrihtstohjt zillahjt, ja negrihbohjt mahjas pamattu fatrauzehjt, un beidsohjt issflaidroja, lo weeniba paspehjt, la weenibas arri beedribai waijaga preelsh ishtas plautschanas. Bettorta runna. Schinnit runna runnatajs runnaja jo plafchi par beedribu. Rihg. Latw. beedriba effohjt wiffu Latweeschu firbs un schij firdei Latweeschi issaktoht sawas wehlefehchanas, tapeh; lai beedribas waddoni gahdatu, la schai Latweeschu firdej buhtu weffelas affinis un weffels gais.

Peekta runna. Runnatajs fazzija: No Widsemmes un Kursemmes effohjt fanahlfuchi, lai fwehtitu beedribas fwehtlus. Tas apleezinajohjt, la Rihg. beedriba effohjt Latweescheem mihta un dahrga. Latweeschi warroht leppotees us scho sawu beedribu, jo schahdu beedribu zelt, schahdu nammu uftaistht tillai paspehja ar saweenoteem spehleem. Bet ar to nepeteet, tad lo eefahjt un par eefahitto leppojahs, waijagohjt arri turpmal gahdohjt un strahdahjt, lai usfahltais darbs feltu. Latweeschi effohjt schigli pee eefahlfchanas, bet driht apnihtstohjt. Lo redsoht, la eitohjt ar jaunzettamo Alessandra ftohlu — zil mas Latweeschi naudas samettuschji, turpretim lai paslattotees us Jggaukeem, lo tee jaw preelsh sawas fahstrahdajuschji! Arri par muhsu ftohlahm runnajohjt, effohjt jafakla, la wifs ne-effohjt, la waijagohjt. Gau ftohlotaji fuhdotees, la winneem truhfstoht swabbadiba ftohlas leetas un tatschu mas par swabbadibu schinnit leeta gahdajohjt: winni turrotees pee Wahzu ftohlu grammatihm un newihshojohjt Latweeschu walloda tohs pahrsrahdahjt preelsh saweem ftohleneem. Dauds waijagohjt strahdahjt, jo darbs effohjt feltis un meers ne-effohjt meegs.

Sesta runna sihmejahs us Latweeschu tautu. Latweeschu tauta, runnatajs fazzija, effohjt no zittahm tantahm tilluse speesta un tomehr no zittahm spaidito, winna spehjuje plaukt un seti, tapeh; augsta laime lai! Septita runna. Schinnit runnatajs jo plafchi runnaja par laika garru un tautu dsih-

schanohs; tad fazzija, la Latw. beedriba zeffohjt tautas garru, us lam arri sihmejotees schi fwehttu deena. Laika garru un tautas dsihshanohs eewehrojoht, ne-effohjt japeemirst: Deewu gohdahjt un sawu tuwafu mihleht, tapeh; lai arri mihsfojohjt Latweetis Latweeti. Rahdi noscheshlojami effohjt kaunigees Latweeschi. Astota runna bija dseefma, lo runnatajs runnaja. Rahdu rindinu, kas us muhsu augstu Kungu un Keisaru sihmejahs, is schihs dseefmas israhstifim:

Kreewu tautu winsch is webrgu faitchem rahwis.
Gruhtas nastas winnai nozehlis,
Taisnas teefas winnai ezezhelis;
Arri Latweescheem us preelshu eet winsch lahwis.
Uwafsch winna fzeptera mums bija brihwi
Ta la brihwai tautai eefahjt felt,
Beedrotees un schito mahju zelt, —
Kaut daschs flaugis par to pittojahs itt schiwi.

Sche tautas debli tohpä krahjahs
Un weenprahitba saweenojahs,
Preelsh tautas strahda, puhlejahs.
Sche tautas tauteeti warr atrahjt,
Weens ohtra juhtas mahjahs faprahjt
Un weens zaur ohtru siiprojahs. —

Dewita runna bija ta beidsama. Runnatajs runnaja swarrigus wahrbus, kas pa leelakai daktai sihmejahs us Rihg. Latw. beedribas zelschanu, attihstifchanohs un usplautschanu. Runnatajs runnaja par to, la is masa fahluma iszettetees leels un warrens darbs, tapat la is masa sinneju graudina isaugis leels aug; tad runnaja par to, kas pee beedribas zelschanas eewehrohts un la beedriba fahluse strahdahjt. Tad arri runnatajs issflaidroja, la beedribai jastrahda, la tai ne-effohjt jaturrahs ne pa kreifu ned; pa labbu rohlu, bet teescham widdus zelsch jastaiga, un t. j. pr.

Wiffas schihs runnas, tilla turretas peh; weffelibu usderschanas. Lai gan tillai ihseem wahrdeem tabs effam sche peemianejuschi, tad tomehr lassitajs nopraitih; la fahrs runnatajs kahbus eewehrojamus wahrbus runnatajs, la fahrs kaut lo fazzijis, zaur lo tas waj nu sawu labbu prahstu us beedribu parahdija, waj kahdu labbu padohmu isteiza.

La jaw pirmaal fazzijahm, tad runnas un dseefmas mijahs. Tit iihds la weena runna bija beigta, preelshlarramaj; las flattumi aifflahjt, atschihras un dseedataji un dseedatajas, jaulas dseefmas lohfschi dseedabami flautitaju firbis eelihgsmoja un eepreezinaja. Bet neba ween dseefmas jautri atskanneja, arri musikis pa starpam spehleja.

Ra zitteem gabdeem, la arri schogadd' bija fahskandinata fwehttu dseefma tautas dseefmu melbija un tautas dseefmu garru. Wiffi scho dseefmu dseedaja.

Peh; beigtahm runnahm un peh; dseedafchanas kahdu laizinu weefi wehl palikka, zits ar zittu fahrunnabamees, par daschadahm leetahm pahrspreefbami.

(Us preelshu wehl.)

Nepeemiršt' Latwju wallodu.

Tew Latwju mahte dsemdeja,
Un Latwju tehws tew aukleja;
Lai Latwju gohda swaigsnite
Irr tawas ziltes sijnite! —
Un zekku taisni staigajohht,
Lai Deems tew wadda fwehtijohht!

Bet neba wiiffi Latweefchi
Grihb buht, las tahdi dsimmusch;
Dasch Latwju wahrdu peeminnoht,
Wehl nosarist, bet to nesaproht;
Tam labbi ditti usfauktu:
„Nepeemiršt' Latwju wallodu!“

Dasch melnäs drehbēs apgehrbees,
Ar frantschu bahrsdu puschtojees,
Ar mohfahm wahzifki winusch lausch,
Ir frantschu wahrduš starpā sprausch.
Urunna to pa latwiiffi,
Wunsch atbild tew us wahzifki.

Zits augstā skohlā sehdejis,
Tur daschu gaddu waddijis,
Ar jauneem draungeem heedrojees,
No sawas tautas atschikihrees.
Es schim — un winneem usfauktu:
„Nepeemiršt' mahtes wallodu!“

Tehws sawu mihtu meiteni
Dohd skohlā, lai mahz' franzifki;
La staiga braschā frinole
Un gattawa irr prellene;
Bet sawu behdu — nestundu! —
La peemiršt' Latwju wallodu.

No skohlās pahrnacht mamselle,
Kā bohde piktā pūkkite,
La launahs runnacht latwiiffi,
Zit jauki flann tai wahzifki!
Lai meitschāt labpraht pateifku:
„Nepeemiršt' mahtes wallodu!“

Zits aiseet fweeschā gabbalā,
Tur nometahs uj dshwi, kā? —
Dšird schahdas, — tahdas wallodas,
Hedj zittu tautu eeraschas.
Schim aufis fluffu tschustetu:
„Nepeemiršt' Latwju wallodu!“

At dseedit, mahtes, latwiiffi,
Rad leekat behrnus schuhpūkk, —
Lai aug, kā rohbes jaukumā,
Un freemu, mudru tillumā;
Lai gohda zilti, dsimmumu,
Nepeemiršt' sawu wallodu!

Lai muhsu tauta gohdā sell,
Un gudribā arr lahjas zell,
Kās spehl, lai mahzahs freewiiffi,
Lai walka drehbes wahzifki,
Bet luhdsams: zilti, dsimmumu,
Nepeemiršt' Latwju wallodu!!! —!

G. F. S.

Grahmatu sinna.

Bee Bruker un beedr. Nihgā palikka gattawa un tāpat tur kā arri zittās grahmatu bohdes dabbujama schahda jauna grahmata:

Wamahzifchana lauzineekeem, kā few pascheem un mahjas peederrigeem flimmibās pareift japalidhsahs. I. Maffa 20 kap.

Ka grahmatina ar I. apšimeta, tad redsams, ka us preefschu wehl zittās paffat nahs. — Schahdu grahmatu gan wehl leels truhkums un tadeht japreezajahs, ka arri tahdas sahst rakstees.

Bee drikketaja Niekman, Leepajā palikka gattawas schahdas grahmatas:

Weyzais Deems wehl dshwo, jeh las tizz us Deemu, nepaliks taunā. Zauks stahstis, no Franz Hoffmann, us latwiiffi pahrzeltis no Chr. Trautmann. Maffa 25 kap.

Breeswiigi, bailiqi spohku-stahsti, ka tohs laffoht matti zettahs stahwu. Sarakšiti no Theodor Clemens. Birnas schauschalas. Maffa 10 kap.

Bee scheem spohku-stahsteem wehlamees, ka kaudis tohs laffidami, jel nedohmatu, ka pateest tā effoht notizzis moi gaddijees.

Bee brachteem Busch apgahdata un dabbujama leela lappa, tur ar bildi un aprakstu norahdihts **Muhfcha zelsch.** Maffa 6 kap.

Nihgas Latweefschu beedriba.

Peektdeem tai 2trā Merz pulkš. 9 waffkarā: **Munuas-wihru sapulze.** Preefschneeziha.

Nihgas Latw. labdarrischanas beedriba.

Wilna sapulze deht komitejas zelschanas, tadeht, ka rewidentes ne-eespehjuschi sawu darbu beigt, ne buhs 25tā Febr., bet titts noturreta fwehtdeenā tai 4tā Merz, pulkš. 4 pehz pūssd. Preefschneeziha.

Latweefschu teaters.

Swehtdeen tai 25tā Februar Latweefschu beedribas-nammā israhdihs

Preeks un behdās,

original-lugga 3 zehleendōs un 6 bildēs no Adolf Alunana, — ar dauts jaunahm kuplejahm. — Bikketes dabbujamās Latw. beedr. nammā un braktu Busch grahmatu bohde. Geshaktums pulkstien 7 waffkarā.

Atbildes.

A. J. — 2. Pawehlu atnahja Zuhfu wehleschana W. Laiti schim brishcham zittadi. Baldees par Zuhfu labbu prahtu!

J. R. Ar. S. No Zuhfu raksteem titts leeta litti wiiffi kas derrehs.

J. W. Nahdāhs, ka derrehs gan, tad buhs walka druzjin pahrpuzzeht.

J. St. — Zuhfu rakstis druzjin par plashē isstahstis; ja isdohsees to fastahdiht riltigā kahrtā, tad tam weetu neieegschu.

Tam „Der van Liefland“ par sinau un atbildi, ka noscheshloju winna pūhlinu un papihra tehreschamu. Deihums, par Widosemmes tungu fewi zildinadamees, tal ter titt leels nesinnahstneeks, ka bes ihsta wahrda parakšā peeschahia rakšius, lai gan reifu rejahm esmu sinajos, ka us tahdu wiiffi newarr peekemt. Laitam gan S. dseedahchanas beedribu geibberams saimoht, patē nedrihtsteja rahditees, ka nedabbu — fuffas.

E. Rad, kā Zuhš paschi jan fallat, ar teem perscheem ter aisknems sinnama wihra gohds, tad to newarru usnemt, lai gan las wihes baggati to buhtu pelnijis.

B. W. Zuhfu dseefmas weetadm šipri jassja, — woi us to dehts walka trahpisees, to wehl nesinnu.

Ar. J. Zuhš mannu atbildi jan essat dabbujuschi no mannis pascha ar wahredeem.

P. M. P. Wehl tahdas awises naw dibbinatas, kas Zuhfu wehleschans waretu peepildihht, un pahrraht to ne-natizjigu druhiti, kas Zuhš titt nescheshligi peeschapuse. Patē Zuhš ar rahditees bailigis fakkis buht, ka ar sawu wahrdu flehstjatees aiskrahne un — sinams, bailigam tā jau warr notitt, ka ir meitas pahre winnu nedehda. Redaktehrs.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

